

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celovcu 10. marca 1882.

Št. 5.

Koroški Slovenci! Ali je to resnica?

25 županov Celovske okolice je poslalo na Dunaj protest proti dr. Vošnjakovej interpelaciji. Pa to rovarski stranki „fakcijske opozicije“ še ni bilo zadosti. Poslali so iz Celovca menda na vse slovenske občine proti poštnemu povzetju tisti protest.

No! kaj pa kaj stoji v tem protestu? Ali je to, kar je note napisano, resnica?

Note stoji to-le: Vse slovenske občine so leta 1867 tirjale, naj se v njih šole vpelje nemški jezik kot učni jezik.

Ali je resnica, da tako hočete? To je zoper zdravo pamet, zoper božjo in posvetno postavo. Ali se vam ne smilijo vaši otročiči, ki še materne jezika čisto malo ali pa čisto ne znajo? Ali se vam ne smilijo učenci, ki se morajo truditi in mučiti zraven pa vendar nič ne opravijo in črno piko dobijo? Saj niste izdajice ali šalobarde! Note stoji to-le: Naj bode nemški jezik celih osem let učni jezik?

Ali je to resnica, da je vaša volja, naj bi vaši otroci celih osem let v šolo hodili? Kako živo svoje 13—14 letne sinčke in hčerke doma potrebujete, da vam pomagajo in vam ni treba hlapcev, dekel ali delavcev drago plačevati. Zavoljo osemletne šole ste ja že kazni plačevali ali pa v ječi sedeli, ker svojih otrok niste v šolo pošiljali. Zavoljo osemletne šole je treba novo postavljenih ali razširjenih šolskih hiš in več učiteljev, kar morate vse vi plačevati. Da bi osemletna šola bila vaša volja, to ni verjeti, saj se slišijo pritožbe od ene fare do druge.

Note stoji to-le: Vaši otroci se v šoli nemško čisto dobro naučijo; oni marljajo, berejo in pišejo prav nemško, in da vam zdaj ni treba, vaših otrok v kako mesto ali kam na Nemce po nemško besedo pošiljati.

Ali je to resnica? Menda se vam želodec obrača, kadar kaj tako kosmato in debelo laž slišite. Med 100 otroci morebiti se eden toliko nemško nauči, da zna malo nemško hakljati, vsi uni pa le znajo: „Kuten Tack“, „Klobt sei J. K.“, in zvečer: „Kuten Morgen“, v par mesecih pa še to pozabijo.

Note stoji to-le: Vaši otroci se slovensko doma naučijo, novoslovenskega jezika pa ne zastopijo.

Saj se tudi nemški otroci nemško doma naučijo, zakaj da se pa vendar še po 8, 12, 16 let še dalje nemško učijo? Ali so vaši otroci taki

angeljci, da bi brez nauka že vse znali? Učiti se moramo vsi, Slovenci in Nemci. V katerem jeziku pa se zamorejo otroci kaj prida naučiti? Alite: nemški v nemškem, slovenski pa v slovenskem? Da pa slovenski otroci, kar je slovenskega, ne zastopijo, to je stara neslana kaša: Med Koroške Slovence se pošilja še čez 1500 iztisov „Mira“, in Slovenci ga ne bi zastopili! Tri sto medvedov: potem Nemci svojega nemškega jezika še menj zastopijo, saj nobene nemške novine na Koroškem nimajo toliko naročnikov.

Note stoji to-le: Dr. Vošnjak trdi, da vi Koroški Slovenci zavoljo tega, ker se v slovenskih šolah nemško podučuje, v napredku zaostajate in da gre vaše blagostanje rakovo pot: to pa ni resnica. Žalibog: živa resnica je, da gre med vami vse rakovo pot, in da so temu tudi krivi visoki davki na vse strani. Pa tudi to je resnica, da se to godi posebno nekaj let sem-le, odkar so nemško-liberalci zvonec nosili in postave narejali, in odkar so jeli nemški jezik v slovenske šole vsiljevati. Kar pa gg. župani od puhle novošegne kulture ali omike kvantajo, to so širokoustne fraze ali besede; pojdite ž njimi rakom žvižgat.

Kar torej v tem protestu stoji, gotovo ni volja slovenskega ljudstva na Koroškem. To so nekteri bolj previdni, nemškutarke modrosti ne pijani in mirni gg. župani že spoznali in se že za ušesmi praskajo, da so podpisali. Znaprej bomo povedali, kaj da je resnica, kar pa v protestu ne stoji.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Št. Jakopa v Rožu. (Slovensko in nemškutarsko gospodarstvo.) Naša posojilnica dokaj lepo gospodari in se veselo razširja. Osnovala se je leta 1872. Rajtinga od leta 1881 kaže takole: Udov je štela 496, kateri imajo v posojilnici 45.634 gld. 10 kr. vložin in 64.494 gold. 74 kr. nadvložin, vkup toraj 110.128 gold. 84 kr. Minulega leta se je vplačalo 4733 gl. 85 kr. vložin in 15.474 gl. 55 kr. nadvložin, toraj vsega vkup tega leta 20.208 gld. 40 kr. Zadruga ima razun tega za nekaj sto goldinarjev vrednosti inventarja in čez 4000 gld. matice ali rezervne glavnice. Vsi prejemki leta 1881: vložine, nadvložine, obresti, vpisnina, za tiskovine in povrnjena posojila, ter matica znašajo 207.358 gld. 49 kr. Tim prijemkom nasproti so postavljeni ravno toliki stroški, česar tukaj nočem na drobno

razlagati, tako da je znašal letošnji denarni promet naše posojilnice 414.716, v prejšnjem letu 1880 pa le 356.666 gold. Zadnja tri leta je toraj naša kmetijska posojilnica prometala denarja blizo en milijon gold., o čemur se nobenemu njenih osnovateljev popred še sanjalo ni. Ona je rešila stotero posestnikov gotove pogube, potolažila marsikatero žalost, odvrnila marsikaj rev in nadlog in učila hraniti in šparati marsiktero popred zapravljivo dušo. Kako previdno in pametno da postopa odbor, priča to, da v devetih letih, kar obstoji, je le v zgubo šlo kakih 50 gld. — Tudi v Celovci je bila posojilnica za kmete Celovske okolice; pa brali smo, da je zamrla in da likviduje; kako pa to? Pri nas so v odboru sami prosti kmetje, v Celovci pa sami nemški in nemčurški prvaki! Morebiti da kaj od tega povem v prihodnjem pismu. — Čujte! Ko bi mi Slovenci kaj tacega počenjali, zagnali bi strašen hrup in prej ko ne bi marsikoga vteknili v luknjo. Čujte! Minuli teden se nam je na srenjsko predstojništvo poslalo iz znane fabrike „Freie Stimmen“ 50 iztisov tistega protesta proti dr. Vošnjakovaj interpelaciji z nakaznico, naj bi plačali 50 krajcarjev. Pa v to fabriko ne pošljemo beliča ne in hajdi! šlo je vse pri tej priči nazaj.

Iz Savinske doline. Kdor podučuje mladino v petji, kakor ljudski učitelji, našel bode tudi v tem predmetu mnogo težav, kar pa le z veliko marljivostjo nekoliko doseči zamore, dasiravno je tudi to za prihodnje življenje izostali mladini v malo korist. Vaditi mladino petja po „notah“ ne dopušča čas zaradi mnogo drugih predmetov ne učitelju, ne učencem; a petje po prostem sluhu pa se iz mnogih uzrokov „katerih pa tukaj naštevati ni moj namen“ pri odrasli mladini kaj hitro pozabi. Da se vendar pa tudi v petji brez „not“ kaj zanesljivega doseže in izostala mladina potem v svoj prid obračati zamore, imamo dokazov dovolj, ki so mnogo starejši ko iznajdba žvepljenk ali užigalic. V ta namen služijo številke mesto „not“, in sicer od 1—7, ktere že vsak šolski otrok prvo leto gotovo pozna, ter služijo tudi v to, da si vsakdo napev, kojega je slišal — tudi s številkami lahko popiše in poje. Mnogim to ni šlo v glavo, pa lastna skušnja bila jim je najboljši svedok (priča), ter dosegli s številkami svoj namen desetkrat poprej, kakor pa z „notami“. Da se gg. učiteljem in pa prijateljem petja poduk polajša, zato bode v ta namen naš štovani gosp. Anton Förster, vodja orglarske šole v Ljubljani, izdal „Pevsko šolo za nježno mladino po številkah“. Gosp. Förster izdaja isto tudi v „Cerkv. Glasbeniku“, tedaj komur je mar, naj si ogleda, vsaj gg. duhovniki imajo večinoma ta list. Nova pesmarica bode slov. šolam tudi zaradi tega posebno dobro došla, ker jemale se bodo v vaje in napeve besede le iz šolskih knjig, ter cena tako nizka, samo 15 kr., da si jo lahko preskrbi skorej vsak otrok. Izšla bode najbrže do velike noči. Krajni šolski svéti v razširanje te šole ali pesmarice kaj lahko pripomorejo, posebno ako dovolijo v ta namen 2—3 gld., z koji znesek se nakupi kakih 10—20 iztisov ter pridnim pevcem šole razdeli in po tej poti tudi manj pridne do petja zbudi in navduši. Kadar se bode I. del po šolah dovelj vpejal, priobčil bode naš marljivi gosp. Förster tudi

II. del z 2 in 3 glasnimi napevi za šolo in cerkveno rabo. Namen je blag, pa ako se bode tudi dovolj blagih naročnikov pri gosp. izdatelju oglasilo — je pa drugo vprašanje? Nemci imajo že celó molitvene knjige s pridjanimi pesmimi po številkah, a zakaj bi se to tudi pri nas Slovencih ne doseglo? — Želeti bi bilo, da se zgodi novi pesmarici po številkah tako, ko se je pripetilo nam priljubljenemu „Miru“ dobiti v večem številu naročnine, ko imeti iztisov. Bog daj srečo! da obvelja naša pesem krasna, koja se glasi:

Od snežnih planin
Do tertic dolin
Mile pesmice povsod pojo.

Iz Ločan. Pri nas tukaj v Ločah ustanovila se je prostovoljna požarna bramba, katera šteje že okoli 80 udov. Naročila si je iz Ljubljane od g. Samasa izvrstno brizgalnico (gasilnico), ktera velja okoli 600 gld., ravno to mislijo, kakor slišim, storiti vrli Blačani, ki so z Ločanami vkup napravili požarno brambo. To društvo je res v dnešnih dneh prav potrebno, saj vedno in vedno slišimo od požarov na raznih krajih. Naša požarna bramba gotovo ne bo, kakor se drugod večkrat godi, svojega pravega namena pozabila in se ne bode pečala s politično in narodno rovarijo. Mi smo Slovenci, ostanemo Slovenci, hočemo zvesto služiti Bogu in cesarju in pomagati bližnjemu v nevarnosti in sili.

Plajberg. Pri nas so šole zaprte, zavoljo koz in diphtheritis ali boleznij v grlu. Do zdaj bolehalo po kozah le samo otroci, dva sta umrla, okoli trideset pa jih je, ki so ozdraveli ali pa še bolni ležijo. Navadno pridejo pri nas koze vsako sedmo leto, in težko je najti človeka, da bi jih ne bil že imel, pa tudi ga ni najti, da bi vstavljene imel. Koze vstavljati (Impfung) tega se matere bojijo in pravijo, da tako nič ne pomaga, ker so zdaj taki, ki so vstavljene imeli, jih tudi dobili. Za diphtheritis ali boleznijo v grlu jih je zbolelo okoli 14, otroci pa tudi odrasčeni, in med temi so štiri otroci umrli. Hvala Bogu, ta huda bolezen je malo nehala, ali koze grejo počasno od hiše do hiše, in v ktero hišo pridejo, jih dobijo vsi otroci, ki jih še niso imeli. V dveh mescih je zdaj 12 oseb umrlo, drugebarti pa celo leto ne toliko. Zdravniki dr. Pichler iz Celovca in Husa pridno hodita bolnike obiskovat. Ali le kaj slovensko znata? Pri nas je to sila potrebno.

Iz spodnje Koroške. Mi koroški Slovenci se moremo še le učiti, kar drugi naši brati na Slovenskem že znajo. Kaj pa je krivo temu, da smo mi Korošci tako daleč zaostali? Kakor se je dozdaj v „Miru“ pisalo in bralo, krive so temu „koroške šole“ in zlasti „koroški učitelji!“ Po koroških šolah je na njih tablah brati: „Man muss deutsch sprechen“. Sem že mnogo let učitelj na Koroškem, pa tega še videl niti čul nisem. Ne trdim, da bi se enako ne bilo po nekkih šolah zgodilo, ker sem jaz to sam kot deček doživel, pa ne na Koroškem, temuč na štajarski slovenski zemlji. Bilo je v letih 185., ki nam je naš bivši učitelj večkrat zapovedal: danes opoldne le tisti govoriti smé, kateri nemško govori! Nebožec, moral si biti tiho in le poslušati, kako so drugi nemško kvasili. To se je nekđaj godilo na Štajarskem in se morebiti ne godi več! Kaj ni mogoče

tega tudi na Koroškem predelati? Da! Pa brez setve ni žetve! Segniti se more na dno in napraviti podstava, brez ktere se nikoli kaj doseči ne zamore. Pa tudi s tem se ne bode nič kaj doseglo, ako se bodo le malenkosti na veliki zvon obešale, o pravem času pa roke križem držale! Če se je to po nekih šolah zgodilo, veste, da tega ni storil Slovenec! Da se slovenski otroci niti branja ne pisanja naučijo in če to za celi slovenski kraj Koroške pomenja, je po moji vesti previsoko zasukano! Slabo bi bilo za časnik „Mir“ ako bi ga nihče brati ne znal. Naročnikov je pa največ koroških. — Ne imejte samo grabelj, imejte tudi vile! — Če in da se slovenščina na Koroškem zanemarija, kdo je temu kriv? Recimo odkritosrčno: Vsi koroški Slovenci! Kričali ste, in še vedno kričete po nemščini in le malokteremu je v glavo prišlo, se za domači jezik potegniti. „Nobena kal se ne razvije, če nima grejočega solnca.“ Istina je, da le na podlagi šole in v podučevanju maternega jezika se narod in narodno delovanje pospeševati zamore; naša prva skrb bodi tedaj ljudska šola. Pa kje začeti? Noben človek ne more dati tega, česar sam nima; tedaj tudi učitelj ne more dati otrokom, kar se sam učil ni. V učiteljski pripravnici v Celovci mora biti prvič slovenski jezik zapovedan učni predmet, in seveda za ta predmet tudi sposoben učitelj, ki bode razum podučevanja tudi vcepil gorečnost in navdušenje za materni jezik. Imeli bodo koroški Slovenci enkrat dovolj narodnih učiteljev in tudi c. kr. deželni šolski svet ne bode v nemščini svoje strune tako napenjal, vedite, da na tablah nikdar zapisano ne bode: Man muss deutsch sprechen! In ko pride ta zlati čas, tedaj se bode pokazalo, da je marsikteri učitelj le posilama svoj plašč obračal na nemško plat. Kri ni voda — spet bojo učitelji dobri in vneti Slovenci. Do tistega časa imejmo potrpljenje ž njimi!

Iz Borovljan. (Kaj pa še!) Brali smo, da je neki Nagele podpisal protest, ki so ga nekteri gg. župani Celovške okrajne glavarije gospodu ministru poslali proti interpelaciji gosp. poslanca dr. Vošnjaka. Med temi podpisi beremo tudi ime Valent. Nagele, Bürgermeister-Stellvertreter. Mi takega gosp. namestnika v Borovljah ne poznamo; je tukaj neki Val. Nagele, ki je bil nekdanj štacunjski komis in potem fužinski pisar, — županov namestnik pa ni. Mi — stara slovenska garda — smo že hujše vojsko z nemškutarji prestali in zmagali, — upamo da bode tudi zdaj postava, pravica in zdrava pamet bode tudi zdaj dosegla. Gosp. Greg. Somer, obveljala in zamorejo pričati, bili so pri nas ki še živijo in učeni smo se najprej slovensko in nemško in naučili smo se obojega. Kar naenkrat so naši nemški in nemčurski velikaši v srenjskem odboru enoglasno sklenili, da ljudska šola mora biti nemška in učni jezik nemški. G. Somer so se temu naproti postavili, rekoč: da to biti ne more, da se mu ljubi otročiči smilijo in da bode ves nauk zastoj brez sadu. Prišlo je tako daleč, da so možje šli od hiše do hiše in praševali posestnike in stariše, kakošno šolo da hočejo. In skorej enoglasen je bil odgovor: Šola naj bode, kakor je bila do zdaj: najprej slovenska in potem tudi nemška, podučni jezik pa naj ostane sloven-

ski. Tako je postavno, pravično in pametno, in to bode večina starišev tirjala tudi zdaj: V. N. županovega namestnika pa ne poznamo!

Iz Bistrice pri Svečah. (Nagla smrt; lepa pesem; Drava plitva; slava našemu županu.) Nagle smrti mrjó pri nas ljudi. Okoli novega leta je na Sinah umrl nek posestnik v najboljših letih in zapustil veliko družino. Bil je priden in spreten delavec v fužini. Pred nekimi dnevi pa smo pokopali Buteja v Svečah, ki se je koj zgrudil in bil mrtev! — Slišali smo, da so neke umazane novine v Celovci prinesle osramotivno pesem na našega rojaka, profesorja gospoda A. E. Pristavljeno je tudi zraven, da je to psovko zložil nekdo iz Svečan. Tega tukaj nihče ne verjame, ker tako lepo nihče ne zna; morebiti da jo je kak učitelj štemplal; prej ko ne pa je le v Celovci skovana: Bog daj norcem pamet! — Drava je plitva, da se take nihče ne spominja. Pravili so, da bi imel inženir iz Celovca priti in pregledati, ali in kako bi se moglo zabraniti, da bi Drava tako ne jemala in toliko škode ne delala. Bog pomagaj — zato že odločeni denar pa v Celovski hranilnici počiva! — Cela soseščina, — ako nektare nemškutarke in visokoglavne mustačarje izvzameš — cela soseščina je vesela in hvalo ve gosp. županu, da se ni vsedel na tudi njemu nastavljene limance in ni podpisal tiste čačkarije, ktero so načevali župani Celovške okolice. Slava gosp. Žavniku!

Iz Celjske okolice. (Kako je potrebno, da c. kr. uradniki znajo slovenski jezik.) Te dni so mi pravili čast. g. župnik iz spodnjega Štajarskega sledečo dogodbo. „Pri svoji c. kr. okrajni gosposki imel sem te dni službenih opravkov. Ko mi g. predstojnik urada zaželjena pisma napravlja, slišim, kako v drugem kotu mlad uradnik ubogega kmetiča v nemškem jeziku izprašuje ali zaslišuje. Ker uradnik le vedno ponavlja nemško vprašanje: „also verstehen Sie mich?“ (t. j. „ali me razumete?“) se ozrem, in vidim, da je kmetič ogljar iz fare, kjer sem nekdanj za kaplana služil. Ker sem ogljarja dobro poznal in tudi vedel, da nekdanj ni razumel nemške besede, zato nisem mogel dalje uradnikovega nemškega spraševanja poslušati, tudi ne kmetovega prikimovanja gledati, ampak vprašam ogljarja: „Matija! (tako mu je ime) ali zastopiš, kaj te gospod vprašajo?“ Ogljar me še le zdaj zagleda in začuden reče: „A kaj so Oni tudi tukaj?“ Vprašam ga še enkrat: „Ali si razumel, da so te ta ces. gospod izpraševali, če si ti pri onem imenovanem žganjarji žganja kupil?“ Ves iznenaden ogljar odgovori: „A kaj? za žganje me vprašajo?“ Siromak je mislil, da ga sprašujejo zavolj oglja, ktero on navadno ožiga. Na to se obrnem k omenjenemu gospodu, od kterege ne vem, kakšno službo da ima. Ker sem videl, kako se naše narodne pravice spoštujejo, rečem mu res nevoljen: „Mene vsa ta stvar nič ne briga, pa toliko Vam povem, da kmetič, kterege dobro poznam, Vas ni razumel, ker ne zna nemški.“ Uradnik debelo pogleda zdaj mene, zdaj kmetiča, potem pa gre iskat tolmača, ki bi mu pomagal se z ogljarjem porazumeti ali zmeniti. — Kdo ve, kolika krivica bi se bila kmetiču zgodila, ako bi mu ne bil Bog mene še o pravem času za nepričakovanega za-

govornika poslal? Kmetiču dal sem pred odhodom še dober svet, ktereга si naj svobodno vsak slovenski kmetič za uho zapiše: „Govori pri gosposki tisti jezik, ktereга razumeš, saj so c. kr. minister na Dunaji rekli, da c. kr. uradniki morajo znati jezik, ktereга ljudstvo govori. Uradniki se zavoljo ljudi nastavljajo, ne pa narobe.“ Tako so mi pripovedovali čast. g. župnik. In tako je tudi prav. — Zakaj c. kr. uradniki nočejo s kmetom slovenski govoriti? Zato, ker ne znajo! Zakaj pa ne znajo? Ali je mar slovenski jezik tega kriv? Bog ne daj! Zato ne znajo slovenski govoriti, ker se slovenskega jezika niso učili. Zakaj pa se ga niso učili? Ker jih k temu ni nihče priganjal. Tako bi še tudi dandanes mnogi dijaki rajši lenobo pasli, kakor da bi se slovenščine učili, ako njihovi stariši niso modrejši kakor otroci. Znan mi je premožen tržan, ki je lani poslal svojega sina v Celje v latinske šole. Ker je moder oče, naročil je fantu, da se mora tudi slovenščine učiti. Koncem prvega tečaja prinese fant očetu svoje spričevalo pokazat, ter pravi, da štiri sošolce bi bil lahko prekosil, ako bi se mu ne bi trebalo slovenščine učiti. Oče — moder mož — mu pa odgovori: „Da so nekteri v šoli pred tebo, to nič ne dene, ti pa se moraš slovenščine učiti, da boš kaj več znal, kakor jaz, ki se žalibože v šoli nikoli nisem slovenščine učil.“ Ali ni bil to vse hvale vreden odgovor v resnici modrega očeta? Ako se otroci v obeh jezikih izšolajo, potem so za vsako službo na kmetih, kakor po mestih; ako pa znajo le nemški, potem se jim, kader pridejo med Slovence, godi takošna, kakor onemu uradniku, ki bi bil skoraj po nedolžnem obsodil ogljarja namesto žganjarja — zato ker oba — žgeta.

Iz Štajarskega 1. sušca. (Smrt č. g. župn. Žoharja. — Samoumor. — Železnica.) Včeraj so v Šmartnem pri Celji pokopali tamošnega čast. župnika, gosp. Ant. Žoharja, ki so bili gotovo tudi mnogim bralcem „Mira“ dobro znani. Rodili so se l. 1814 pri sv. Martinu pod Mariborom. Za mešnika posvečeni so bili l. 1841 v Gradcu ter so do l. 1851 po graški škofiji služili za kaplana. Potem so bili par let misijonar ali Lazarist pri sv. Jožefu nad Celjem, ter so v tem času pri 14 ljudskih misijonih na Štajarskem in Koroškem s preobilnim trudom in toliko gorečnostjo pridigovali in spovedovali, da so si svoje zdravje celo spodkopali. Z dovoljenjem viših postali so po nasvetu zdravnikov zopet kaplan v naši Lavantinski škofiji, pa so tudi potem še radi pri ljudskih misijonih pomagali. L. 1858 postali so župnik v Šent Ilji pri Slov. Gradcu, kamur so takrat tudi iz Koroškega pobožne dušice rade romale. Leta 1865 zadel jih je mrtvoud, ki jim je levo stran celo pohabil. Ko so nekoliko okrevali, prosili so za bolj legotno faro. Zadnji den mesca sušca l. 1875. prišli so k sv. Martinu nad Celjem, 25. svečana t. l. na večer so prevedeni s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspali, in zadnji den svečana l. 1882 spremljalo jih je 18 duhovnikov k večnemu počitku. Tri krščanske čednosti so jih pred vsemi kinčale: ponižnost, potrpežljivost in radodarnost, čednosti, od katerih smemo upati, da so jim krono večnega življenja pridobile. — Pre-

tečene dni se je v Celji vojak na odpustu mišnice najedel, ker se je bal v Hercegovino nad vstaše iti. — Zavoljo železnice iz Celja v Dravberg so se Celjani s Šoštančani hudo sporekli. Se ne bomo še tako hitro po tej železnici k vam vozili! Zdravi ostanite!

Iz Čičke meje na Notranjskem. Naj ti tudi jaz par vrstic preljubi „Mir“ sporočim. Tu smo od pred novim letom imeli prav lepo in toplo vreme, tako, da so prosenca mesca se začele kazati znamenja bližnje pomladi, metulji, belini in citrončki, so po zraku frfotali, muhe frkale, čebelice veselo brenčale, še celo martinčki po zidih švigali; evetice po polju se so vidile in se vidijo n. pr. lapuh (svenjevice), zvončki, marjetice, vijolice, štrikanca (plešec), kokošnjak, kurje črevca, in drugih več. Včeraj sem še celo čul žabo ragljati. — Tako lepe, suhe in dobre zime se tukaj ne pomnijo.

Kaj pišejo naši časniki?

„Slov. Narod“ bere tistim gg. županom, ki so Mačnikovo pisarijo podpisali, občinskih odborov pa prej prašali niso, trde levite in donaša, celi govor dr. Vošnjaka.

„Slovenec“ piše to-le: V pastirskem listu so naš Ljubljanski milostljivi knezoškof obravnavali in priporočevali posvečevanje nedelj in praznikov. Milostljivi knezoškof Celovški pa cerkveni post. — Prav tako. Nam je to znamje, da sv. Duh Cerkve nikoli ne zapusti, ampak vednopo tistih, ktere je Duh božji postavil vladarje svoje Cerkve, vlada, vodi, opominja in svari.

„Slov. Gospodar donaša o družbi sv. Mohora prelep sostavek, v katerem toplo priporoča, naj bi noben družnik ne izostal, temveč vsaj enega novega privabil. Posebno opominja, naj šolski odbori, duhovniki, učitelji in šolski prijatelji sploh skrbijo za slovenski mladini pripravno berilo: bukve Mohorjeve družbe so za to najboljši kup.

„Soča“ v Gorici piše to-le: Župani iz celovskega okraja, akoravno so na čelu slovenskim in nemško-slovenskim občinam, so že samo Velikonemci! 25 teh mož je vložilo peticijo do ministerstva z namenom, da bi se interpelacija dr. Vošnjaka uničila. Upamo pa, da so na Koroškem še druge slovenske občine, ki bodo odobravale interpelacijo dr. Vošnjakovo in da takó uničijo z lastnimi prošnjami namere koroških pristašev združene državnozbornske levice! In naši državni poslanci bodo visokonemškim županom, ki hočejo Slovence zastopati, tudi svojo odgovorili.“

„Edinost“ v Trstu oglašá oporoko ali testament rajnega škofa J. Dobrila. Ta oporoka priča, da je rajni živel za svoj ubogi slovenski narod. Njegovi dohodki niso bili tako veliki, pa živel je tako varčno, skromno in tiho, da si je prihranil čuda veliko denarjev. Vse je daroval v blagor svojemu narodu.

Kaj dela politika.

Državni zbor in posebni odbori neumorno delajo, pa vendar vse le po polževo naprej leze. Liberalci zmirom svoje jezike brusijo in otrobe

vežejo, da bi le zoper ministerstvo in našo večino tožiti mogli, češ, da se ničesar ne stori. Za nas Slovence je bila 2. marca najimenitnejša seja. Gosp. dr. Vošnjak je v dolgem, izvrstnem govoru svojo interpelacijo dokazoval in nemški levici pravil tako grenke, da jim bode gotovo dolgo, dolgo po ušesih šumelo. Kar mu je gospod žl. Moro nasproti govoril, je stara kaša, kar pa je novega povedal, ni resnica.

Puntarje v Hercegovini je general Jovanovič zagrabil od štirih strani, jih podil na planine in jih tako prestrašil, da so jeli prositi in obljubili zvesto in mirno cesarju služiti. Stavili pa so nekatere pogodbe, katerih pa Jovanovič ni potrdil in tirjal, naj se nepogojno podvržejo.

Na Nemškem je še vse pri starem: Pajerski kralj je pohvalil svoje ministre, deželni zbor jim pa zopergovarja in jih hoče odpraviti.

Na Prusovskem se pa posebno zavoljo cerkvenih zadev pričkajo: Bismark dela samo sladke obljube, da bi katoliško sredino vjel na svoje limance.

Na Italijanskem so sveti Oče menda dovolili, da bojo katoličani pri volitvah tudi volili; dosedaj niso hodili blizo.

Na Francoskem se katoličani preganjajo in so strune strašno napete.

Na Angležkem so v strahu zavoljo Irčanov, kateri se nočejo pomiriti. Te dni je spet nekdo strelil na kočijo, v kateri se je kraljica peljala, pa k sreči ni zadel.

Gospodarske stvari.

Ozebe in zmrzline.

(Dalje.)

Noge in roke se denejo v škafo mrzle vode, katerej se mora pridati nekaj snega ali ledu. Včasih preteče več ur, da se povrne počutljivost in bolečine. Na Ruskem, kjer bivajo ozebe pogostoma, je navada priskočiti zviša mimogredočemu z blede pepelnatim nosom in ga tretji z snegom tako dolgo, dokler nevarnost ni odvrnjena. Takim načinom zopet oživiljen se položi prav visoko na poduške (pod uhó) ali polštre in se mora še hladiti s cunjami namočenimi v mrzlej vodi, v kafrovem špirtu ali v svinčenej vodi, ki se iz lekarnice dobiva pod imenom gulardova voda (aqua gulardi). Vse to se mora goditi in delati hitro brez vsake zamude, včasih več dni zaporedoma: le takó zamoreš odvrniti večih škod. Nasledki so ali ščemeča oteklina, ali prisadna rana (čir). Ščemečo oteklino hladi večkrat na den z mrzlimi okladi, posebno dobro bode dejalo hladilo z svinčeno vodo (aqua gulardi). Vmes pa jo maži z lojem ali kako drugo mastnino. Če to ne pomaga, napravi si mazilo iz trepetinovca in laškega ali lovorjevega olja: vsakega pol in maži boleči otek dvakrat na den. Podobno se sme rabiti petrolej, peruanski balsam, mecesnova smola, pa tudi tem posebno petroleju moraš primešati pol laškega ali lanenega olja. Proti zastarelim ozebnim oteklinam, ki se ne zboljšajo z imenovanimi pomočki, je treba kupiti v lekarnici (apotheki) jodove tinkture (tinctura jodina) in jih mazati s pomočenim peresom, čopičem po dva ali trikrat

na den. Ta rumena vloga suši, da se s časom koža luščiti jame. Vmes pokrivaj otek z lojnato cunjico. Še bolj se priporoča neka tekočina, ki se na sapi ali vzduhu kmalo v rahlo kožico posuši, po imenu kolloodium. Naj se zmeša v lekarnici 40 gramov tega kolloidija s 5 gramovi imenovane jodove tinkture, še bolje pa z zdravilom po imenu jodo formium, jednake teže, prida naj se še dva grama žveplenega aetherja (aether sulfuricus). To mazilo se hrani v flašici dobro zateknjeni in se s kurjim peresom maže dvakrat na den čez oteklino, čez katero naredi tenko kožico. (Konec pride.)

Pozabljeni prijatelji.

(Dalje.)

Tudi sicer povsodi znani pozabljen prijatelj je leska, ki po naših krajih divje po grmovji in lesovji pogosto raste. In vendar je pridelava lešnikov jako hasnovita. Za posaditev je pa treba prej zemljo redno pripraviti, da se sajenke dobro obnesejo. Izbrati se mora še vrh tega sorte z debelim sadom.

Leska je z malim zadovoljna, gledé zivlje in stana. Rada raste po rebrih in robéh in vrže izdatne pridelke. Dan današnji dobivamo še veliko lešnikov iz tujih dežel med tem, ko imamo v lastni domovini še toliko neobdelanega in brez haska ležečega sveta. Koliko denarja bi lahko ostalo v domovini in koliko bi se ga še lahko povrnilo v njo.

Tako imenovano voščevó ali jabelko za v kuhavanje rudeče in žolte barve tudi spada med sadno grmičevje. Ako se zemlja le nekoliko skrbno prerahlja in za posad pripravi, so tudi s slabejšo prstjo zadovoljna in lep denar vržejo. Znan mi je sadjerejec, ki od takih jabelk vsako leto na stotine goldinarjev poteguje.

Tudi razne sorte kutin, jabelčna in gruškova, so tržni sadeži, ki imajo dobro ceno. Kutina povsodi raste, v vsaki zemlji skoraj, celó v vlažnih in mokrotnih legah še stori. Tudi nese skoraj vsako leto.

Znan mi je farovski vrt, v katerem veliko kutinih grmičev raste. Vrt kutine kot živi plot ograjajo, pa vrh tega še skoraj vsako leto lep dobiček vržejo. Tudi sam imam jabelčno kutino navadne sorte, ki na prav slabi zemlji stoji tako rekoč na pozabljenem stanu in vendar mi daje leto na leto skoraj obilen pridelek, da imamo za domače potrebe tega sadeža prek in prek zadosti. In kolika sladčiča je kuhana kutina v sladkoru vložena kot prilizek k raznim pečenkam. Pridelek tega edinega grma predstavlja leto na leto v denarju vrednost od 1—3 goldinarjev.

K temu sadnemu grmičevju pripada tudi nešplja, ktere sad se rad kupuje in dobro plačuje. In tako ima kmetovalec še mnogo drugih malo obrajtanij prijateljev med sadunosnim drevjem, o katerih hočemo drugikrat govoriti.

(Dalje prihodnjič.)

Sadjerejsko društvo

za Koroško se je v Podkloštru (Arnoldstein) ustanovilo. Pravila tega društva so po visoki c. kr. deželski vladi v Celovci dne 18. avgusta 1881 potrjena.

V sledečem hočemo podati slovenskim kmetom po Koroškem najimnitnejše točke omenjenih pravil in jih lepo povabimo, da se na to društvo prijazno ozirajo in v obilnem številu k njemu pristopajo.

Namen sadjerejskega društva Koroškega je, širiti po Koroškem sadjerejo, podajati kmetovalcem zdravih in za naše kraje pripravnih drevesec, jih previdjati tako z okusnim sadjem za dom in za prodajo in jim odpreti pot do novih dohodkov in do blagostanja. Da se bo ta namen doseči zamogel, razširila se bo drevesnica v Podkloštru, v kateri je že sedaj zasajenih kakih 16.000 drevesec, in ob pravem času se bodo drevesca društvenikom oddajala.

Vsako leto se bodo meseca septembra ali oktobra sklicovali društveniki k posvetovanju.

Pri tej priložnosti se bodo sadne sorte ali plemena, kakor tudi potrebno orodje za sadjerejo postavljala na ogled; tudi se bo tedaj podučevalo o sadjereji in ohranovanju pridelanega sadja. Kolikor bo mogoče, bo dohajal popotni učitelj tudi v druge kraje po deželi in bo kmetovalce v sadjereji podučeval.

Društvo obstoji iz navadnih, podpiralnih in častnih udov. Navadni ali podpiralni udje morejo postati posamezne osebe pa tudi naprave, kakor šole, soseske itd. Za častne ude more društveni odbor take osebe izvoliti, katere so si za društvo ali za sadjerejo sploh pridobile posebne zasluge. Podpiralni udje ali dobrotniki plačajo k društvu kolikor jim drago, ali vsako leto ali samo enkrat za vselej. Vsak pravi ud plača najmanj 2 gld. na leto; kdor plačuje več, dobiva primerno več drevesec.

Po 3—7 letih, in tako znanprej, dobiva vsak pravi ud za vsak dotlej vplačan goldinar 4—6 zdravih in lepo zraščenih dreves z natisnjenim podukom vred, kako se ima ravnati z drevesci in sadjem. Če kak ud več drevesec potrebuje, se mu bodo oddajala prav dober kup.

Vsak društveni ud ima vrh tega še pravico pri zborovanju glasovati in voljen biti, staviti predloge in pogledovati v društvene račune, da zve, kako stojé društvene denarne zadeve.

V odbor se voli od 5 do 5 let 10 udov, in ti razdelijo med sebo posamezna opravila:

- a) predsednik, ki je društvu na čelu in ga zastopa;
- b) podpredsednik, njegov namestnik;
- c) denarničar, ki prejema denarje in nareja račune ali rajtente;
- d) Zapisovalec, ki pri zboru zapisuje, kar je treba;
- e) Drevesnični oskrbnik, ki ima skrb za drevesnico, za pošiljanje sadnih dreves; ima pa tudi šolsko mladino brezplačno v sadjereji podučevati in biti potovalni učitelj; in
- f) pet odbornikov.

Splošni ali generalni zbor se sklicuje, kakor že zgorej omenjeno, meseca septembra ali oktobra vsacega leta; skliče ga predsednik ali njegov namestnik.

Kdaj in kje ima društvo zborovati, določi odbor, kateri mora tudi vse drugo zastran razstave oskrbeti. Vsako leto zboruje društvo na drugem kraju, kar se ima vsaj 6 tednov popred naznaniti.

Pri zborovanju se pogovarja o društvenih za-

devah, volijo se novi odborniki, spremenijo se, če je treba, pravila ali statute, pregledujejo se letni računi in sklepa se zastran društva, kar potreba nanaša.

V tem smo kratko posneli najimnitnejše stvari sadjerejskega društva, k kateremu je dozdej že pristopilo čez 200 udov, in se nadejamo, da se jih bo še veliko več oglasilo iz vseh dolin in vesi mile naše slovenske domovine.

Za poduk in kratek čas.

Dolžnost svoj jezik spoštovati.

(Konec)

Ljubi Slovenci, bratje in sestre moje! dve reči med nami moje srce nar več žalostite. Prva žalost moja je, da nas neki Nemci, naši sosedi dostikrat zaničujejo. Oh zaderžimo se tako, da bomo vse časti in hvale vredni pred Bogom in pred ljudmi; tako bomo goreče voglje na glavo svojih nasprotnikov nakladali, in ne bojo imeli kaj zoper nas slabega govoriti naši sovražniki.

Druga žalost, ktera moje srce boli, je slaba navada Slovencev, da se svojega rodu in jezika sramujejo, in še marnovati po slovensko nočejo, ako jih v maternem jeziku ogovoriš. O nikar tega! Ljubite svoj rod, spoštujte svoj jezik. Za čast svojega jezika vsak pošten mož bolj skrbi, kakor pošten ženin za čast in poštenje svoje neveste. Pred Bogom ni nobeniga razločka med Nemcem ali Slovincem; vse za ljubo ima, ki njemu zvesto služijo. — Kakor se je sv. Duh v podobah velikoternih jezikov prikazal, ravno tako naj v vsih jezikih se Bog hvali in časti, v lepi zlogi, zastopnosti in kerščanski ljubezni. In kakor je Bog sv. Duh vse narode in jezike v svojo sv. cerkev poklical, ravno tako bo tudi enkrat vse svoje zveste služabnike v svojem večnem kraljestvi združil.

Tamkaj bomo, kakor sv. Janez govori, iz vsih narodov in jezikov, ki jih noben šteti ne more, pred tronom Božjim stali, in pred jagnjetom novo pesem peli: Hvala našemu Bogu in jagnjetu, ki je nas skoz svojo kri iz vsih narodov, jezikov in ljudstev prikupil. Skriv. raz. 7—9. Oh, da bi tudi nas Slovencev, kakor nas je na zemlji med vsimi našimi sosedami nar večí število, tudi nar več tam pri nebeškem Očetu bilo! Amen.

Smešničar.

Vabovec, z veliko rožo za klobukom in na palici, stopi v hišo. Tri ženske sedijo tam za kolvratu in se ne zmeni nobena za njega. Gospodinjo ima, tako mu je naročeno, vabiti na ženitnino, ali on je ne pozna, ne ve, ktero izmed teh treh bi nagovoril. Pa kakor so že taki možje polni muh, tudi on hitro po zvijači izve, ktera je prava. „No gospodinja“, tako reče k ženstvu obrnjen, „menda si že vedela, da danes pridem, da si klobase kuhala, zakaj še na nosu si se raven omazala.“ Kakor da bi trenil, seže gospodinja z roko po nosu, ter se meni obrisati, pa izdala se je — tudi smejala in šalivemu možu skuhala dobro klobasico.

Uganka.

Prva moja, čez vodo pelja; z drugo mojo, se merilo bo. Skupej obe: je mestu ime, vojska zdaj tje, marširala je. „ИрисоИ“

Družba sv. Mohora.

Pole z imenikom vpisanih udov den na den dohajajo v narlepšem redu. Vsem čestitim poverjenikom, kateri s porednim pošiljanjem odborov delovanje lepo podpirajo in olajšujejo, budi ponovljena nartoplejša zahvala. V prihodnji številki bomo vsaj primerno poročali, koliko udov je družbi letos pristopilo.

Med tem se letošnje družbine bukve pridno dotiskujejo. IX. snopič „Občne zgodovine“, kateri nam pripoveduje zgodbe Hrvatov, Srbov, Bolgarov in Magjarov v srednjem veku in nas vpeljuje v zgodovino novega časa, ter nam pripoveduje, kako so iznašli strelni prah in tiskarstvo, kako je Krištof Kolumb odkril Ameriko itd., je v natisku dovršen, ravno tako knjiga: „Življenje sv. Elizabete“, ki je bogat zaklad narlepših naukov in premišljevanj. 13 podob v lesorezu kinča to knjigo. V kratkem bode dotiskan 36. zvezek: „Slovenskih Večernic“ in I. snopič „Življenje blažene Device Marije in njenega ženina sv. Jožefa“, ki obsega 10 tiskanih pol v veliki osmerki, t. j. oblika je še enkrat tako velika, kakor pri drugih družbinah bukvalah. Odbor je za prvi zvezek naročil 30 pripravnih podob. Šlednja knjiga se tiska v 27.000 iztisih; tiskalni stroj ali tiskalna mašina ima šest dni od ranega jutra do poznega mraka delati, da eno polo v tednu dotiska.

Kaj je novega križem sveta?

* (Cesar in slovensk kmet) Pred kratkim bil je slovensk kmet iz Štajerske sprejet od cesarja v avdijenci. Na kmetovo prošnjo rekel je cesar v slovensčini: „Je že dobro!“ — Kmetova prošnja je bila uslišana. Sovražnikom slovenskega jezika je to lep vzgled, kako presvitli naš vladar čišla slovenski jezik! Tako piše „Sl. Nar.“ z Dunaja: Živio naš presvitli cesar!

* (Velociped.) Saj ste menda že videli v Celovcu in tudi drugod, kako se gospodiči na vozičkih, ki jih z nogami gonijo, hitro vozijo. Ti vozički se pravijo velocipedi. Na takem vozičku je nekdo dospel iz Prage čez Budejevice, Freistadt, Linz, Gmunden, Solnograd, Monakovo, Landshut nazaj v Prago v 12 dneh. Vsa ta pot je 995 kilometrov dolga in je popotnik moral torej skozi dvanajst dni po vrsti premeriti vsak dan pot 83 kilometrov, to je več kot 16 ur hoda.

* (Številogoved po raznih državah.) Največ goved, namreč okrog 24 milijonov ima Rusija; potem Nemčija okrog 16 milijonov; Avstrija okrog 13 milijonov, Francoska nad 12 mil., Angleška 10 mil., Italija 4 mil., Rumunija in Španija pa 2 mil., Švica, Skandinavija, Belgija in Nizozemska od 1--2 milijona. Primeroma največ goved ima Danska, kjer pride na vsakih 100 ljudi 65 goved; v Rumuniji 62, v Skandinaviji 51, na

Nizozemskem 40, v Nemčiji 39, v Švici 38, v Avstriji 37, na Francoskem 33, v Rusiji 32, na Angleškem 29, v Belgiji 24, v Španiji 18, v Italiji 14, na Grškem 8.

* (Prvo električno luč) v Trstu so videli te dni v velikej tovarni za stroje „Stabilimento tecnico“. V dveh dvoranah, kjer je bilo dosihdob 80 luči s plinom in petroljem, sveti sedaj le pet električnih svetilnic, pa veliki prostori so svitli, kakor po dne.

* (Koliko je časnikov na svetu.) Amerikanski list „News-Paper and Bank Directory of the world“ izračunil je, da izhaja sedaj na vsem svetu 34.274 časnikov, od katerih se razpošilja 10.592.000.000 iztisov na leto. Največ jih je v Evropi, namreč 19.557, v severnej Ameriki 12.400, v Aziji 775, v južnej Ameriki 609, v Avstraliji 661, v Afriki 132. — Od teh listov je 16.500 v angleškem, 7800 v nemškem, 3850 v francoskem, 1600 v španskem jeziku tiskanih. Dnevnikov je 4020, tednikov 18.274, a 8508 prihaja redkeje na svitlo. Slovanov menda Amerikanci še ne poznajo, pa slovanske liste vendar izdajajo!

* (Knez Miroslav Schwarzenberg), nadškof v Pragi, so 24. januarja obhajali 40 letnico, kar so postali kardinal, edini še živeč od papeža Gregorja imenovanih; prihodnje leto pa bojo, ako Bog da, slovesno praznovali svoj mašniški jubilej ali 50 letnico svojega mašnikovega posvečenja.

* (Razstava v Trstu.) Letos bo v Trstu razstava poljedelskih in obrtnijskih izdelkov v spomin 500 letnega združenja Trsta z Avstrijo. Nadvojvoda Karol Ljudevit so na prošnjo odbora prevzeli glavno pokroviteljstvo te razstave. — V razstavi se priredi poseben oddelek za obrtnijo vzhodnih narodov. Mnogo take robe pošlje orientalski muzej na Dunaji.

* (Lepe službe) ponuja bolgarsko ministerstvo za gospodarsko šolo. Potrebuje gozdarskega inženirja in mu plačuje na leto 2400 gld. v zlatu, ravnatelja za kmetijsko šolo, ob enem prvega učitelja v kmetijstvu (2160 gld. v zlatu) in ravnateljevega namestnika, ob enem drugega učitelja (1680 gld. v zlatu.) Prošnik mora znati slovanski. Kako se bojo marsikomu sline cedile po teh mastnih službah! Slovanski jezik je vendar le dober!

* (Po zimi na Triglavu) in sicer 15. in 16. febr. je bil do sedaj prvi g. Avgust Sušnik iz dolnjega avstrijskega Schneeberga. Vodili so ga Jak. Jelar in njegova sina iz Bohinja.

* (Umetna kokošarija.) V Ameriki ima Anglež Baker največo kokošarijo. V njej se izleže vsako leto blizo 400.000 piščet. Redi 2000 kur, ki mu nesó jajca; za 100 frišnih in rodovitnih se mu ponuja 5 dolarjev.

* (Gledališča ali teatri v Parizu) so leta 1880 skupila 23 milijonov frankov; torej pride na den blizo 62.000 frankov.

* (Tako je prav.) Iz Savinske doline so nemško liberalno „Cillier Zeitung“ spokali do čistega; le trije iztisi dohajajo v to prelepo slovensko dolino. Slovenci! pustite nemške liberalne časopise, ki imajo za vas le grdivne, zasramovalne besede!

* (Fajmošter Černic. †) Nenadama je v Celovec po strunah priletela novica, da so fajmošter pri Fari D. Mariji na jezeru naglo umrli. Rajni so bili rojeni dne 6. novembra 1820 v Pliberški fari; posvečeni v mešnika dne 1. avgusta 1845; postavljeni so bili za kaplana v Doberloves, kjer so delali do konca julija 1851. Potem so bili poklicani za stolnega kaplana v Št. Andraž, in od tod 1. avgusta 1856 postavljeni za fajmoštra v Globasnico. 1. majnika 1878 so nastopili veliko faro D. M. na jezeru, kjer so pastirovali do smrti 22. marca 1882. Obširni popis je prepozno dospel in pride v št. 6.

* (Srečni podedovalci alierbi.) Pred tremi leti je umrl Martin Ott, ki je zapustil tri milijone, oporoke ali testamenta pa ni naredil. Veliko njegove žlahte se je oglasilo in pravdali so se tri leta. Zdaj je pravda rešena tako, da podeduje rajnega žlahta po matrne strani. Dedičev je 59 in dobi poslednji 10.000 gld.

* (Bog daj norcem pamet.) Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da se je po smrti mil. škofa Jurija Dobrile na številke, njega zadevajoče, v Tržaško loterijo stavilo okoli 28.000 gold. In s kakim uspehom? Prišla ni niti ena številka. Nekdo je od nas zahteval, naj bi v „Ed.“ priobčevali tudi loterijsko srečkanje. Ne moremo mu želje izpolniti, ker smo zoperniki vsake loterije. Bolje, da težko prislužene solde v hranilnico vložiš, nego zametavaš in slepo srečo loviš. Tako piše „Edinost“ in teh misel je tudi „Mir“.

* Ouderuhov vendar le ne menjka v kljub novi postavi. V Mariboru so prav grdobnega oderuha zaprli; na Dunaju juda Einhavcha iz mesta spokali; oderuh na Dunaju žl. Streinsberg je bil z dekle svojo vred ubit. Mož ta je jemal 12% na mesec in še več!

* V Tržiču sta se dva kovaška pomočnika zadušila, ko sta v peči z ogljem zanetila in prežgodaj dušek zaprla. — Tudi v Trstu se je skoraj cela družina zadušila. Pozor!

* (Nedelje posvečevati) so liberalci skoraj celo pozabili; toda največ trpijo služebni, ubogi ljudje, delavci, nekateri uradniki, n. pr. poštni, ki morajo petek in svetek delati. V državnem zboru je torej konservativni grof Klam-Martinic pravo zadel, naj se nedelje zopet in boljše svetujejo in uradnikom prilika pušča, službe božje udeleževati se. Minister baron Pino je prvi v tej reči nekaj storil pri poštnih uradnikih; le najpotrebnejši posli smejo se po nedeljah opravljati, drugo pa na delavnike odlagati. Liberalci v trgovinskih zbornicah pa že vpijejo, češ, sedaj bodo trgovci na nič djani. Prazen strah! Angleži in Amerikanci strogo svetijo nedelje, pa so venpar najbogatejši trgovci na svetu!

* V Salzburgu je umrl slavni frančiškan O. Peter Singer, 72 let star. On je bil tako slaven umetnik v godbi, da so ga tujci kar v celih trumah obiskovali. Njegov instrument je bil „pansymphonikon“ to je „vseglasnik“ s 40 registri. Vsi so občudovali ta instrument. Izvabil je iz njega glasove trobente, klarineta, gosli, čela, in mnogo drugih instrumentov s tako natančnostjo, da so vsi strmeli. Ta „vseglasnik“ je on sam iznašel in naredil.

* (Svetinje, slovenskim romarjem) podarjene od papeža, dospele so iz Rima. Primorski romarji jih dobivajo pri č. g. Jak. Kocijanu, duhovnemu pomočniku v Trstu; kranjski pri škofijskem kaplanu č. g. A. Koblarju; štajerski pri č. g. kanoniku Hergu, in koroški pri mest. kaplanu č. g. dr. Müllerju.

Prvih treh številok ni več nobene; so se koj tako razpopadle. Vredn.

Duhovniške zadeve v Kerški škofiji.

Č. g. Ad. Nepomucky, bivši fajmošter v Zweinici, je imenovan za pregledovalca cerkvenih računov. — Faro pri D. M. na jezeru bode začasno oskrboval dosedajni ondotni č. g. kaplan Val. Kraut, njemu pomaga č. g. Fr. Petek, mestni kaplan v Pliberku. — V Št. Paternionu je dne 3. marca po plučnem vnetji nagloma umrl č. g. fajmošter Lenart Jergič, rojen v Celovci dne 31. jan. 1838, povečen dne 31. jul. 1861 — tedaj še le 44 let star. N. v. m. p. — Za provizorja je v Paternion prestavljen č. g. kaplan Jože Ganglmayer iz Št. Andraža. — Do 7. aprila so razpisane fare: Zweiniz, Gospa sveta in pri Devici Mariji na jezeru.

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica . . .	4	55	—	—	4	20	4	39	4	28	4	75	4	40	4	25
Rž	3	36	—	—	3	05	3	23	3	05	3	48	3	40	3	22
Ječmen	2	80	—	—	2	45	—	—	—	—	2	77	2	50	2	72
Ajda	2	27	—	—	2	45	2	44	—	—	1	88	2	40	2	41
Oves	1	61	—	—	1	55	1	80	1	50	1	50	1	90	1	59
Proso	—	—	—	—	3	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ber	4	44	—	—	5	—	4	27	—	—	—	—	4	60	4	37
Turšica	2	41	—	—	2	50	2	68	2	50	2	60	2	50	2	56
Grah	4	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol bel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cena žita se posledne dni ni premenila. Krompirja se sedaj veliko proda v Trst, menda ga kupujejo za našo vojsko v Dalmaciji; 100 kil ali 1 metrični cent krompirja plačajo po 2 gl. 40 kr., prodajalec pa mora krompir na štacijon ali kolo-dvor postaviti. V Celovcu prodaja se maslo kilo po 1 gld. 5 kr. do 1 gld. 15 kr.; sirovo maslo po 1 gld. do 1 gld. 10 kr.; svinje zaklane po 54 do 56 kr. kilo; špeh sirovi po 76 kr. kilo; teleta žive po 16 do 17 kr.; zaklane po 22 do 24 kr. stari funt; pišet en par po 1 gold. 20 kr.; kapunov en par po 3 gld. do 3 gld. 40 kr.; jajec 6 za 10 kr.; zadnje dni so pripeljali prve letošnje kozličke v Celovec, mesarji plačajo za par kozličev 6 do 7 gldinarjev. Drva borove po 85 kr. kvadratmeter; drva bukove po 1 gold. 20 kr. kvadratmeter.